

Sygn. akt **IV Ns 165/18**

POSTANOWIENIE

Dnia 2 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Tyrluk-Krajewska
Protokolant:	Protokolant sądowy Paulina Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 2 listopada 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku **J. D.**

z udziałem **A. G.**

o wydanie orzeczenia w trybie art. 111 § 1 ustawy kodeks wyborczy

postanawia

oddalić wniosek.

IV Ns 165/18

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 31 października 2018 roku J. D. wniósł o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym o nakazanie uczestnikowi A. G. :

1. sprostowania nieprawdziwych informacji dotyczących kandydata na wójta Gminy P. J. D. zamieszczonych na portalu internetowym (...) w ramach dyskusji na stronie (...) stwierdzających , że J. D. „(...) poprzez zamieszczenie na wskazanej wyżej stronie portalu (...) sprostowania o treści : „Podana przeze mnie informacja, że J. D. „(...)” korzystając z powierzonej mu funkcji Zastępcy Wójta Gminy P. jest całkowicie nieprawdziwa. A. G.. ” w ciągu czterech godzin od wydania orzeczenia;
2. zamieszczenia na stronie (...) na portalu (...) oświadczenie o treści: „Przepraszam J. D., kandydata na wójta Gminy P., za rozpowszechnianie oczywistych pomówień naruszających jego dobre imię i cześć oraz podważających zaufanie do niego i jego uczciwość, przypisując mu „(...) z wykorzystaniem stanowiska Zastępcy Wójta Gminy P.. A. G.” – w ciągu czterech godzin od wydania orzeczenia;
3. wpłacenia kwoty 20.000 złotych na rzecz Fundacji (...) na rachunek bankowy w (...) Bank S.A. o numerze : (...).

Uczestnik A. G. wniósł o oddalenie wniosku .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W wyniku rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 18 sierpnia 2018r., na dzień 21 października 2018r. zarządzono wybory do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic (...) W. oraz wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. z 2018r., poz. 1561). Wobec nieosiągnięcia przez żadnego z kandydatów na wójta w Gminie P. większości głosów, w dniu 4 listopada odbędzie się druga tura wyborów. J. D. jest kandydatem na urząd Wójta Gminy P.. Wnioskodawca w upływającej kadencji zajmował stanowisko zastępcy Wójta Gminy P.

Uczestnik A. G. jest radnym w gminie P. w aktualnej kadencji, był kandydatem do rady w aktualnych wyborach samorządowych.

31 października 2018 roku A. G. na portalu społecznościowym (...) w profilu (...) uczestniczą c w dyskusji zamieścił odpowiedź do komentarza do wpisu „(...) (dowód zrzut ekranu). W dyskusji dotyczącej wyborów uczestniczyło co najmniej kilka osób, przy czym bezpośrednio pod przedmiotowym wpisem zamieszczony został wpis „ale lipa”. Wnioskodawca zeznał, że po umieszczeniu wpisu otrzymał kilka telefonów. Rozmówcy wnioskodawcy oczekiwali wyjaśnień wskazując, że są one istotne dla podjęcia decyzji na kogo mają oddać głos w najbliższych wyborach. Uczestnik A. G. w trakcie trwającej kampanii wyborczej rozpowszechniał już o kandydacie na wójta J. D. i komitecie wyborczym KWW (...) informacje nieprawdziwe, które były przedmiotem sprawy rozpoznawanej pod sygnaturą XXIV Ns 87/18. Fakt jak wnioskodawca określił „(...)” uzasadnia jego zdaniem wystąpienie z żądaniem zasądzenia kwoty 20.000 złotych na cel społeczny.

Uczestnik zeznał, że używając zwrotu „(...)” odniósł się do problemu oczyszczenia i udroźnienia rowu melioracyjnego przebiegającego obok nieruchomości wnioskodawcy i oczyszczenia drogi, która prowadzi do nieruchomości wnioskodawcy. Rozmowa na (...) była spontaniczna. J. D. jest właścicielem działki wskazanej na rzucie mapy (zrzut złożony na rozprawie) położonej w gminie P., obok której znajduje się rów melioracyjny, który w ciągu ostatniego roku / dwóch lat został oczyszczony na odcinku od ujścia do rzeki do miejsca, gdzie rów przechodzi przez nieruchomość użytkowaną przez (...), z pieniędzy uzyskanych przez Gminę jako dotacja celowa. Uczestnik postępowania będący radnym nie pamiętał czy rada podejmowała uchwałę w przedmiocie oczyszczenia rowu. A. G. nie podejmował tematu zasadności czyszczenia rowu na zebraniach rady gminy. Droga przedstawiona na zdjęciu, złożonym na posiedzeniu nie jest drogą w prawnym znaczeniu, jest przejazdem przez teren pozostający we władaniu (...), do nieruchomości Pana J.. Przejazd został udroźniony przez wnioskodawcę i Pana J. na ich koszt. Dla wnioskodawcy nie jest to priorytetowa droga dojazdu a jedynie skrót. Przesłuchany w sprawie świadek J. K. nie rozmawiała z pracownikami, których widziała pracujących przy drodze, natomiast uczestnikowi powiedziała, że byli to pracownicy zatrudnieni w Gminie. A. G. nie ustalał z czyich pieniędzy i przez kogo przejazd prowadzący do nieruchomości wnioskodawcy był oczyszczony.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zrzutu z ekranu wpisów na (...), przesłuchania wnioskodawcy i uczestnika. Zeznania świadka nie były istotne zdaniem Sądu albowiem świadek przekazał informacje które posiadał na podstawie własnych obserwacji bez potwierdzenia prawdziwości wysnutych wniosków.

Sąd zważył co następuje:

Nie ulega wątpliwości zdaniem Sądu, że wpis uczestnika dokonany 31 października 2018 roku, w trakcie dyskusji prowadzonej na (...), na profilu (...) stanowi wypowiedz o kandydacie na urząd wójta w Gminie P. a ponieważ miał miejsce w okresie poprzedzającym drugą turę wyborów, powinien być traktowany jako wypowiedz lub inna forma prowadzonej agitacji wyborczej albowiem agitacją wyborczą w rozumieniu art. 105 par. 1 i 2 jest publiczne nakłanianie lub zachęcanie do głosowania w określony sposób, w tym w szczególności do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego. Możliwa jest przy tym agitacja negatywna ograniczająca się do zniechęcania do głosowania na rzecz oznaczonego kandydata.

Zgodnie z art. 111 § 1 ustawy z 5 stycznia 2011 r. - kodeks wyborczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2017r. poz. 15 ze zm.) jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. poz. 24, z późn. zm.), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne

formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wnioski o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100 000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Zamieszczenie wpisu na ogólnodostępnym portalu stanowi według sądu „rozpowszechnianie” w rozumieniu powołanego przepisu. Dokonany przez uczestnika wpis ze względu na swoją treść, może zostać zakwalifikowany jako rodzaj negatywnej agitacji wyborczej mającej na celu podważenie wiarygodności kandydata na wójta w oczach wyborców i w konsekwencji zniechęcenie wyborców do głosowania na tego kandydata.

Zdaniem Sądu pomimo uznania wpisu za agitację wyborczą przez rozpowszechnianie wypowiedzi o kandydacie w trakcie trwającej kampanii, nie ma jednak podstaw do udzielenia wnioskodawcy ochrony prawnej na podstawie wspomnianego art. 111 kodeksu wyborczego.

Przesłanką uwzględnienia możliwych żądań zgłoszonych w trybie wyborczym, określonych w art. 111 kodeksu wyborczego jest rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji o kandydacie.

W ocenie Sądu fragment zdania – „(...) nie poddaje się ocenie czy jest to wypowiedź prawdziwa czy fałszywa. Rację ma wnioskodawca, że sformułowanie (...) jest pejoratywne, ma negatywny wydźwięk, wskazuje na prowadzenie nielegalnej lub niegodzwej działalności nastawionej na osiągnięcie korzyści majątkowej, a użycie takiego określenia w odniesieniu do kandydata będącego już urzędnikiem samorządowym może spowodować zafałszowanie oceny kandydata w opinii lokalnej. Jednakże, to określenie nie jest odniesieniem się do określonego faktu, który jest weryfikowalny i w konsekwencji można go sprostować jako informacje nieprawdziwą i przeprosić za jej rozpowszechnianie. Sformułowanie (...) jest zwrotem słownym, odnoszącym się do opisu zachowań ludzkich czyli ma charakter przymiotnikowy a więc oceny. Już sama konstrukcja orzeczenia sądu, zgodnie z którą uczestnik miałby sprostować informacje że wnioskodawca (...) wskazuje na wadliwość oczekiwanego przez wnioskodawcę rozstrzygnięcia. Zarzut przedstawiony we wpisie, budzący negatywne skojarzenia mógłby zostać ewentualnie poddany ocenie w punkcie widzenia ochrony dóbr osobistych albowiem może odnosić się do sfery dobrego imienia urzędnika samorządowego. Instytucja ochrony prawnej kandydatów startujących w wyborach przewidziana w kodeksie wyborczym odnosi się do określonych zjawisk, które mogą być weryfikowalne, w krótkim okresie czasu, przy ograniczonych środkach dowodowych, tak aby wyeliminować z przestrzeni publicznej wszystkie informacje, które zakłócają ewentualną ocenę dokonywaną przez wyborców. W uzasadnieniu do swojego postanowienia Sąd Apelacyjny rozpoznający zażalenie w sprawie o sygn. akt VI ACz 1088/18 stwierdził, że „kodeks wyborczy nie zawiera definicji pojęcia „informacja”. Dla celów jego wykładni niezbędne jest zatem odniesienie się do jej rozumienia w języku potocznym oraz z racji formalnego podobieństwa wypowiedzi w toku kampanii wyborczej do wypowiedzi prasowej (społeczny odbiór wypowiedzi, korzystanie przy jej przekazywaniu ze środków masowego przekazu), odniesienie się do jej rozumienia również w tym kontekście. Nowa Encyklopedia Powszechna PWN definiuje potoczne pojęcie „informacja” jako „konstatację stanu rzeczy, wiadomość”. Natomiast w kontekście wypowiedzi prasowej - jako „(...) powiadomienie społeczeństwa lub określonych zbiorowości w sposób zbiektywizowany, systematyczny i konkretny, za pomocą środków masowego przekazu o bieżących lub prognozowanych wydarzeniach mających istotne znaczenie polityczne, naukowe, gospodarcze, kulturalne, itp. lub wzbudzających szczególne zainteresowanie odbiorców (...)”, do

których należą: wiadomość, depesza prasowa, komunikat, notatka. Mając na uwadze powyższe definicje należy uznać, że w rozumieniu art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego, „informacją” jest wypowiedź zawierająca stwierdzenie istniejącego stanu rzeczywistości, faktów i wydarzeń, poddająca się ocenie z punktu widzenia prawdy i fałszu.” Sformułowanie (...) nie jest informacją, jest formą negatywnej oceny zachowań a więc należy do kategorii wypowiedzi krytycznych, które szczególnie w ramach kampanii są dopuszczalne a osoby będące kandydatami, również te, które już pełniły funkcje publiczne powinny uznać, je za element twardej debaty.

Ponadto treść zaprezentowanych wpisów, zamieszczonych przed i po przedmiotowym wpisie, wskazuje na to, że rozmówcy uczestniczący w dyskusji na (...) poddali w wątpliwość wiarygodność autora wpisu.

Oceny, nawet nieprzychylne, nieadekwatne do zachowań kandydata, dokonywane w trakcie kampanii nawet te naruszające dobra osobiste kandydata nie stanowią przesłanki zastosowania ochrony z art. 111 kodeksu wyborczego, również w zakresie zasadzenia kwoty na cel społeczny.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.